

Permaculture Association of Serbia

Udruženje Permakultura Srbije

Образложење

Нацрта измена и допуна Сатута Удружења Пермакултура Србије - јул 2016.г. -

Прошле су две године од формирања Удружења Пермакултура Србије па се могу сабрати нека добра, веома добра или мање добра искуства у нашем деловању. Остављамо неком другом да анализира све сегменте рада, задржали бисмо се само на организационом плану и његовој основи у правним актима јер, мада не чине срце организације они су, из угла стабилности, костур Удружења.

Можда да се подсетимо почетака: ово удружење је основано као скуп равноправних ентузијаста окупљених око идеје бољег и здравијег живота у пермакултурном окружењу, остваривања и ширења ове племените идеје у прилично затрованом окружењу сваке врсте. Свака част идејним покретачима и оснивачима овог удружења, њихове заслуге остају да сјаје, али је чином оснивања Удружења та идеја постала и идеја свих нас подједнако, да је заједнички подржимо и развијамо. И то не само у правима већ у истој тежини и у обавезама. Наравно, неко више неко мање, у складу са објективним могућностима, али сви заједно у синергији максимално колико услови дозвољавају.

Пратећи рад Удружења чини се да би управо ове вредности, тај дух заједничког деловања, заједништва и повезаности, требало јаче афирмисати кроз организациону структуру и рад органа удружења. Можда мало чвршћу организацију и планирање у циљу још ефикасније валоризације идеја, енергије и знања сваког појединачно и свих нас заједно.

Мала рекапитулација организације

Делокруг Скупштине је и у Закону и у Статуту доста јасан. Њу чине сви чланови и она, поједностављено, (најмање) једном годишње доноси програм рада за ту годину и тиме из широко постављених циљева конкретизује оне правце деловања свих нас у тој години за које је оцењено да су најактелнији или из других разлога приоритетни. Она такође на крају годишњег циклуса разматра извештај о реализацији програма, претреса финансијско стање (доноси Завршни рачун) као и Финансијски план за наредну годину. Плус кадровска питања и неке процедуралне одлуке. Пошто је законска обавеза предаје Завршног рачуна који обавезно усваја Скупштина до краја фебруара месеца, целисходно је да се редовне седнице Скупштине и планирају и реализују у другој половини фебруара месеца. А и иначе, то је у природи неактивни део сезоне па су и чланови везани за пољоривреду тада слободнији.

Закон предвиђа као обавезни орган само скупштину и обавезан је/су законски заступници. Друге органе и, уосталом, целу организациону структуру удружење самостално утврђује статутом према својим потребама. Имајући у виду карактер Удружења, дух заједништва би требало јачати доследном применом принципа колективног одлучивања и одговорности.

Permaculture Association of Serbia

Udruženje Permakultura Srbije

Управни одбор се састаје бар једанпут месечно

Управни одбор координира активности између две седнице Скупштине, разрађује годишњи план - операционализује га и термински разрађује по месецима и одређује тактику реализације. Он је, по називу, орган управљања и управља деловањем Удружења између две седнице Скупштине, али у оквирима годишњег плана који је поставила Скупштина (на редовној годишњој седници) и циљева постојања Удружења. Он у суштини извршава оно што је Скупштина, дакле сви ми, одлучила да ће се радити између две седнице Скупштине.

Досадашња пракса редовног састајања чланова Удружења једном месечно у Београду показала се сврсисходном и остваривом за добар део чланства. Слично редовним састанцима пожељно је и потребно да Управни одбор бар у месечном интервалу има седнице на којима се претреса остваривање планираних задатака, приступа реализацији нових и дају нова задужења члановима.

Управни одбор бира заступнике, председника, секретара и благајника

Код удружења која имају управни одбор, уобичајена је пракса да управни одбор именује и разрешава дужности и председника и заступника удружења. Супротна томе је пракса у тзв. председничком систему, што није баш упоредиво из више разлога али је довољно сликовито, где се бира једна особа (нпр. председник САД) која онда "поставља" свој кабинет, "управни одбор"- владу, извршни орган, који одговара њему а не "Скупштини" – а то код нас, ни у преносном значењу, није случај). Логично је, онда, да председник Управног одбора истовремено испуњава и функцију председника Удружења. Такође је, са друге стране, логично је да и заступник Удружења буде максимално укључен у све токове рада Удружења, дакле да један од заступника Удружења по функцији буде председник Управног одбора. Ово делује као кумулација овлашћења у рукама председника, али њега бира и, у случају неодговарајућег рада, разрешава Управни одбор, а његова функција, поред заступања удружења, је пре свега у координацији рада и спровођењу одлука Управног одбора донетих између две седнице Управног одбора.

И у теорији и у пракси пожељно је да се избегне да сав терет активности падне на плећа једног човека, председника. Удружења попут нашег нису професионалне организације где би неко могао да ради пуно радно време као професионални председник и да од тога зарађује за егзистенцију. Стога, када се системски на (волонтерску) функцију председника и плећа особе која треба да се прихвати те обавезе свали сав терет функционисања и рада Удружења онда обично имамо ситуацију да сви беже од овакве функције, па се не може наћи члан за обављање функције председника или, обрнуто, да се члан прихвати одговорности председника али реално од својих животних дневних обавеза не стиже да "кормилари" удружењем, па у оба случајева трпи основна идеја и удружење пада у неактивност и одумире. Ово су искуства са подручја Србије, али је генерално углавном тако и на ширем плану.

Решење је у круговима поделе права и одговорности: терет реализације задатака носе чланови Управног одбора који обавезе деле између себе и ангажовањем потребног броја других чланова Удружења. Уз активан рад чланова Управног одбора председник се растеређује великог броја обавеза које би иначе морао сам да обавља; он са осталим члановима Управног одбора равноправно дели све задатке а иступа сам само када је то у складу са Законом и Статутом предвиђено (заступање пред државним органима, другим организацијама и сл.). Кад се унапред зна да обавезе неће бити превише оптерећујуће, преузимање функције председника престаје да буде баук. Уосталом,

Permaculture Association of Serbia

Udruženje Permakultura Srbije

можемо предвидети да се председник ротира сваке године међу члановима управног одбора, па је онда још лакше (једино треба имати у виду трошкове промене заступника у АПР-у).

Прочишћавање садашњег укрштања права и одговорности органа Удружења

Тиме се прочишћава садашње укрштање права и одговорности органа Удружења где Управни одбор и Председник практично могу бити у конкуренцији и сукобу јер председник одговара Скупштини, а не Управном одбору. По овом новом предлогу:

- Скупштина утврђује политику и бира Управни одбор,
- Управни одбор операционализује и реализује политику између две седнице Скупштине и одговара Скупштини,
- Управни одбор бира председника, секретара и благајника који одговарају Управном одбору (а ови посредно Скупштини).
- Бочно, Надзорни одбор се бира директно од стране Скупштине, пошто он има улогу контроле финансија.

Замена Дисциплинске комисије Судом части

С обзиром на то да ми нисмо организација са чврстом и разрађеном организационом структуром, правима и обавезама сваког појединачног члана (као у нпр. привредном предузећу, управи, војсци и др.) где је обавезна чврста дисциплина да би организација функционисала па тиме и неопходна санкционисања њеног кршења, примереније је да уместо овако неадекватне (и гломазне) дисциплинске комисије образујемо Суд части са обавезом претресања непримереног понашања или иступања појединих чланова. Са оваквом структуром се у целини добија конзистентнија и, за очекивати је, ефикаснија организација, где је јасније омеђено ко шта треба ради и која су му овлашћења.

Чланови и чланарина

Ради упрошћавања евиденције и појашњавања питања везаних за статус чланова који нису платили чланарину предлог је да се чланарина регулише на следећи измењени начин:

Чланарина је очекивани и обавезни годишњи допринос сваког члана којим се финансира постојање Удружења.

Чланарина се плаћа унапред, једнократно у пуном износу, за следећу календарску годину.

Нови члан који се учлањује у Удружење у првој половини календарске године плаћа пуни износ чланарине за текућу календарску годину. Нови члан који се учлањује у другој половини календарске године плаћа чланарину само за другу половину те календарске године, у износу од пола годишње чланарине.

Члану који не плати чланарину привремено престају да важе сва права чланова Удружења из члана 12. и прелази у неактивни статус. При томе члан остаје на емаил листи Удружења.

Сви чланови Управног одбора, Надзорног одбора и Суда части морају имати плаћену чланарину за текућу календарску годину. У случају да члан органа нема плаћену чланарину за текућу годину Управни одбор или тај орган може да захтева од

Permaculture Association of Serbia

Udruženje Permakultura Srbije

Скупштине његову замену. При томе је постављен рок за плаћање чланарине до 15. фебруара, и ако се редовна седница Скупштине одржава по правилу у другој половини фебруара, тај рок иде таман у корак са заменом чланова ових органа који су неактивни и нису платили чланарину на време. Од Скупштине се обавезно захтева замена чланова који имају неактивни статус ако је угрожен кворум и сам рад органа (неактивно 1/3 или више чланова органа, о чему Скупштина хитно решава.

Спровођење планирања

И још нешто, без претераног администрирања, требало би увести чвршће правило планирања, трасирања путева у наредном периоду, да сви знамо и куда идемо и шта су нам приоритети у неком периоду. То јесте статутарна обавеза коју би такође било целисходно афирмисати.

У складу са овим организационим принципима, и још неким запажањима у тексту (јасније дефинисање надлежности органа, делимична контрола учлањења, сазивање органа, динамика састајања и др.) не предлажемо измене и допуне садашњег текста Статута већ предлажемо да донесемо нови Статут који се заснива на наведеним принципима и у доброј мери на постојећем тексту Статута.

Нацрт Статута дајемо у прилогу.

Формално би требало на седници Скупштине прво усвојити овај Статут па након тога одмах изабрати чланове органа (али и планове рада) у складу са њим.

У Новом Саду и Београду, 1.07.2016.г.

Чланови радне групе за нови Статут:

Золтан Варга, Звонко Оршолић, Ненад Ђукановић, Весна Плећаш и Јелена Стевановић